

PRZYWŁASZCZANIE (15) *sb n*

Pierwsze a pochylone, drugie jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie); e z tekstów nieoznaczających é oraz -é lub oznaczających niekonsekwentnie.

sg *N* przywłaszczani(e) (6). ◊ *G* przywłaszczanią (4). ◊ *D* przywłaszczaniu (2). ◊ *A* przywłaszczani(e) (1). ◊ *I* przywłaszczani(e)m (1). ◊ *L* przywłaszczaniu (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

1. *Czynienie czyjś własności; vendicatio JanStat, Cn [czego] (5) : A nye wabyłz kłobyie dułz nyeuřtáwicznych? ktorzy wlıędy fyę wtrácáyá/ á podawánim lubych rzeczy/ fıwey woley/ przywłáfczányá cudzey máyętnořci y zwirzchnořci/ ludźye nyeuřtáwiczne [...] zwodzą. KromRozm I D4v; GroicPorz kk3; KlonWor 1.*

W połączeniu szeregowym (1): Bywa ięfczże toż wtore przykazánie Bořkie gwałcone/ przywłáfczánim/ pořiádánim/ zátáiánim/ y niewydawánim/ tego co raz bogu [...] było nádano PowodPr 49.

Wyrażenie: »sobie przywłaszczanie« = zagarnianie, zabieranie (1): którzykolwiek brácia ábo przyiáćiele kréwni [...] będąc rozdźieleni/ y wtym rozdźieleniu byli przez trzy látá [...] tedy od vpominánia fie y łobie przywłáfczánia [a ... vendicatione JanStat 561] częřci dźiedzicznęy brátá fıwego [...] będą oddáleni SarnStat 594.

2. *Wyrażanie o kimś jakiego zdania, przypisywanie [czego] (1) :*

Wyrażenie: »sobie przywłaszczanie« = uzurpowanie (1): Bo choć przez wiáę duchownie Chriřtuřá pożywáli [uczniowie Jezusa]: iednák y chleb łamáli [...]. Z kąd fie wielka řmiáłość pokázuie/ y hárdę łobie tych rzeczy duchownych przywłáfczánim/ choć ich rzeczą nie máią w łobie ři/ co fie duchem chłubią CzechRozm 267v.

3. *Nadawanie, udzielanie; tributio Mącz, Modrz [w tym: czego (4), komu (3)]; (5) : Tributio, Prziwłáfczánim/ przypifówánim czego komu. Mącz 463d.*

Wyrażenie: »przywłaszczanie kaźdemu co czyje jest« (1): nic nieieřt pożyteczno gwałtownikowi mieć w mocy fıwey łády/ chybá żeby y niemiernik ku řkromnemu żyćiu/ y gwałtownik ku przywłáfczánim kaźdemu co czyje ięřt [ad tribuendum unicuique, quod suum est] przyzwyczáł řię ModrzBaz 8.

Szereg: »przyczytanie i przywłaszczanie« (1): [ofiara mszy řw.] ktora z vřtáwy łámeęo Chriřtá Páná/ ięřt y závřze będzie zwierzchnia á iáwna řłuźba y ofiárá nowego teřtámentu/ y vřtáwiczne przyczytánim y przywłáfczánim wřzytkich dobrodzieřřw męki iego wiernym. WujNT 288.

a. *Wykorzystywanie dla siebie [od wyrażenia »przywłaszczanie sobie« (tu eliptycznego)] (2) :*

Szereg: »używanie abo przywłaszczanie« (1): V nas pořpolity człowiek niewořřwem nád miáęę ięřt vćiázon: á řláchtá zálę názbyt zwielkiey wolnořci buia. Częęoź řię tedy dobrego mamy řpodźiewáć/ ztego rzeczy łobie bárzo przeciwnych vřzywánia ábo przywłáfczánia [de hac rerum contrariarum ... usurpatione]? ModrzBaz 72.

Przen: Odnořenie korzyřci duchowej (z ofiary Chryřtusowej) (1) : Ze krwi Páná Chryřtuřowej mamy wřzyřřtko dobre/ ále to dobro ma być nam aplikowáne. [...] Coź to zá aplikácya? Co to zá przywłáfczánim krwi Páná Kryřtuřowej? WysKaz 26.

4. *Odnoszenie, uznawanie, że dana wypowiedź dotyczy kogoś (1)* : Ieflibyćię ku tákiemu rozumieniu/ ábo ku przywłázcżánü mieyfćá te^{gö} (z Pfal: 102. [cytowanego *Hebr* 1/10-12]) wyiętego fynowi Bożemu/ łowko to/ y [*lege*: słowko to „i”] przywodzić miáło [...]: tedy to wiedzić małz iż tu nie iefł tym vmyłłem położone *CzechRozm* 36v.

5. *Przeznaczenie (2)* : Wyęcey miłła pomaga/ gdy przez káplaná yednemu bywa przywłáłfczoná/ niźli kyedy bez przywłáłfczánýa zá wífyłtki wobyec bywa myaná. *KromRozm I* I2, I2.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (1)* : Usurpatio, Prziwłázcżánü/ vżywánü/ łpominánü/ też przipiłowánü. *Mącz* 509c.

Synonim: 3. przypisowanie.

Cf **PRZYWŁASZCZAĆ**